

༡༡། འདྲེན་པའི་ཕྱོད་མིའི་དགོངས་བྱུང་།

ཆོ་རུང་ཞབས་ཏུ་དང་མཁུ་མས།

མཆོ་སྤྱོད་མི་དམངས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་ནས།

༡༡། ཁ་ཁ་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་ཀྱིན།

ཆོ་ཏན་ཞབས་རྒྱུ་ནས་བརྩམས།

མཆོ་སྤྱོན་མི་དམངས་དཔེ་སྤྱོན་ཁང་ནས།

藏 汉 詞 彙

(上 册)

才旦夏茸著

青海人民出版社譯

※

青海人民出版社出版

青海西宁新生印刷厂印刷 新華書店青海分店發行

※

开本787×1092公厘 1/40 • 印張 11 $\frac{9}{20}$

1955年12月第一版

1957年7月修正一版

1957年7月第二次印刷

印數: 10,051 — 20,100(內精裝5,025)

※

統一書号: M 17097 • 2

定 价: 精裝 1.30 元
平裝 0.90 元

ཐུང་བརྒྱན་གྱི་གསལ་བཤད།

[illegible]

སྐར་བསྐྱེད་གྱི་པར་མ་བཏབ་གོང་དུ། ང་ཚོས་སྒྲིག་མཁན་དང་ཚུལ་པ་
 བོའི་བསམ་འཆར་ལྟར། དཔེ་གཞུང་ཡོངས་ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་དག་བཅས་སྐྱ་ཞིབ་
 ཐེངས་གཅིག་བྱས་ཏེ། པར་ཐེངས་དང་བོའི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ་ལ་དག་བཅས་
 ཐུན་བྱ་བྱས་པ་ཡིན། མིང་ཚོགས་གི་མཆན་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་ལ་སྐར་ཡིག་རྒྱད་
 དང་དག་རྒྱད་གཉིས་ཀ་བཀོལ་ཞིང་། རྒྱལ་སྐུ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་མཐུན་པའི་ཚོགས་
 ཁ་གས་སྐྱགས་མར་བཀོད་ནས། མཁོ་བ་མེད་པའི་སྒྲིག་པ་དང་རྒྱས་སྐྱེད་ཡང་
 བྱུང་། དེ་དག་ལ་དུལ་ན་དོར་ཞིང་བསམ་ཏེ། འོས་མཐུན་གྱི་མཆན་འགྲེལ་ཁོ་
 བ་བཞག་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་མིང་ཚོགས་འགའ་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ། པར་ཐེངས་
 དང་བོར་མ་འཛོམས་པ་ཁ་བརྒྱུད་པ་ཡིན།

[illegible]

རུས་ཐུ་དག་མཚན་དེས་པར་བྱེད་ཐུང་ང་ཚོས་མིང་ཐག་པ་ནས་དེ་འདྲོད་ཐུས་པ་
ལགས་པས་དགོངས་འདུགས་འཛིན།

མཆོད་རྟེན་མི་དཔངས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས།

१८५५ खैरिबाद ५५ वर।

再版說明

這本藏漢詞彙出版以來，受到了廣大讀者的歡迎，在這一情況下，為了滿足讀者的需要，我們現在把它再版發行。

当再版付印前，我們根据讀者和作者的意見，对全書進行了一次較詳細的檢查修訂，把第一版中的訛誤改正了過來。有一些詞語的註釋，原來兼用白話和文言兩種，有时在註釋中把同義詞并列在一起，形成了不必要的累贅重复，这次都加以删節，保留下較為恰当的註釋。另外，还增添了一些名詞，以补第一版之不足。

这次再版，虽比第一版有了改进，但是作为一本藏文学习的工具书来说，还远没有作到理想的完善程度。我们诚恳地要求读者多多提出批评和意见，以便我们再版时加以修正。

青海人民出版社

一九五七年七月

ཨ། །ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་མིང་དང་བཟའི་བསྟན་བཅོས་ཐོན་
 མིའི་དགོངས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ། སྤྱི་བའི་དབང་ལྷག་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ལྷག་འཛུལ་ལོ། །འཇིགས་
 མེད་སྒྲི་ཆེན་ལོར་བུའི་དཔལ་འཛིན་རྒྱལ་བྱལ་ཀྱི་
 གཏེར་མང་བ་ལས། །གཞན་མན་འོད་བཟང་
 གསལ་བའི་སྤྱི་གཞིར་འགོག་མེད་མཁའ་ལ་རྟག་
 འཆར་བས། །དམ་ཆོས་བསལ་བེར་སྤྱི་བའི་གཏེར་
 གཅིག་ལུས་ཅན་ཀྱི་མཆོའི་མ་འདྲིས་བཤེས། །
 དཔལ་ལྷན་སྤྱི་མ་མཆོག་དེའི་བྱིན་ལྟེན་སྤྱིང་གི་
 ཟེའུ་འབྱུར་སྤྱིར་གྱུར་ཅིག །ཁུ་ཤེལ་བུ་མའི་
 བཞིན་རས་འཇུག་པའི་སྤྱིངས། །ཀྱལ་བསྟན་རིན་
 ཆེན་སྤྱིང་ཤེའི་ཅོད་པར་གྱིས། །འཇགས་ལུས་
 གཏིས་པའི་ཁབ་ཏུ་དབང་སྤྱིར་བ། །འཇམ་

དབྱངས་ཐོན་མིའི་ཞབས་སྐྱེས་སྤྱོད་ཐོས་མཆོད། །
 གང་གི་དགོངས་ཟབ་རྒྱ་མཆོ་འབྱིལ་པའི་གྲར། །
 མཁྱེན་རབ་བ་དན་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བོ་ཆེ། །ཅི་
 དགར་ཅེན་པས་བརྩ་སྤྱོད་ནོར་བུའི་དབྱ། །སྤྱིན་
 མཛོད་མཁམས་དབང་རིམ་ཤྱོན་ཕྱག་གི་ཡུལ། །
 གང་འདིར་རྩ་འགྲེལ་ལྟ་ཐབས་རྣམ་གསུམ་གྱི། །
 རྩ་བར་ཉུང་བུའི་མཆན་གྱིས་འགྲོལ་འོས་རྣམས། །
 བཀྲལ་བ་ཉིད་ལས་མཆན་བྱ་མི་འདུམ་གང། །
 དཀར་འགྲེལ་རང་བྱ་བལྟས་པས་ཉི་ལྟར་གསལ། །
 དེ་ཡང་རེ་ཞིག་རྟོགས་དཀའི་གནས་སྐྱར་པའི། །
 དུས་གསུམ་བྱ་བྱེད་མིང་བརྩའི་ཆོག་པས་བསལ་ཏེ། །
 རྩོད་བྲལ་མཁམས་པའི་གཞུང་བཞིན་མིང་རྒྱུད་གི། །
 བརྩ་དག་ཅོམ་ཞིག་འགོད་ལ་བརྩོན་པས་བྲེལ། །
 མཉེས་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་བྱེད་ཡིག་གཟུགས་མི་འགྱུར་...

བ་རྒྱལ་མེད་རྒྱུ་དུ་བཟུས་ཡོད་དོ། །ཕྱིས་འབྱུང་རང་
 དང་སློ་བྱོས་སྐལ་མཉམ་གྱིས། །ཆོག་མེད་བདེ་
 སྐྱེ་བཅའ་དང་རྟོགས་སྤེའི་ཕྱིར། །ཀ་མར་རྒྱུ་
 འདོགས་མགོ་ཅན་འཕུལ་རྟེན་རྒྱལ། །གོ་རིམ་
 མ་འབྲུགས་སྐད་གཉིས་སྤྱར་ཏེ་དགོད། །

ཀ་ཀོ་ལ	益智子 (藥名) ; 草菜
ཀ་ཅ	財宝
ཀ་ཉི་ར	盆; 器皿
ཀ་དག	根本清淨; 本來清淨
ཀ་པེད	葫蘆
ཀ་པ་ལ	一种樹名 (印度產)
ཀ་བ	གཏུང་འདེགས 柱
ཀ་བ་མི	头盖骨
ཀ་མེད	無法; 不能
ཀ་ར	糖
ཀ་རུ	དཀར་པོ 白; 白色
ཀ་མིང	རུང་ཆེན 大喇叭
ཀ་བ་ཀོབ	ཁྱུང་པོ 坚硬; 生硬; 強硬
ཀ་ར་ཀ་ར	疼痛; 痛苦; 苦楚
ཀི་ཀུ	ཡིག་ཀི་ཀུ 字的母音符号 (ཀ)
ཀི་མ་པ	苦果
ཀུ་ཅ	འུར་སྒྲིང 嘈雜
ཀུ་དྲག	དམ་དྲག 窄狹; 狹隘

ཀྲ་པ	葫蘆的總名
ཀྲ་ཡ	ཁྲི་ཚུ་རི་སྒྲིལ་མ 小便中的雜質；小便中的 泡沫
ཀྲ་ཡངས	寬大；舒暢
ཀྲ་རེ	玩笑
ཀྲ་ཤ	古沙草（誦經時插在瓶中的聖草）
ཀྲ་ཐུ	蘋果
ཀྲ་ཏུ	ཁྲ་ཐུ་གཤིས་སྒྲིལ་གྲངས་ 咕呼（杜鵑的鳴聲）
ཀྲ་ཅ	一切；諸（多數詞）
ཀྲ་ན་གྲིས	煩惱；纏縛
ཀྲ་ལྷ་པས	一種大數目字的名稱
ཀྲ་དྲོང	བཙོང་ 葱
ཀྲ་སྒྲིང	作風；行為
ཀྲ་ཚྱོབ	བཟུམ་པ་ 世俗（佛學術語）；假的
ཀྲ་སྒྲིང	སེམས་ཀྱི་ཀྲ་སྒྲིང་ 動機；念頭
ཀྲ་མ་ཀྲ་མ	ཀྲ་ལག་འཁྱུགས་པ་ 收縮；手足蹙縮
ཀྲ་མ་པ	ཁྲི་བའམ་བསད་པ་ 死或殺死
ཀེ	格（西藏大姓氏之一）
ཀེ་ཚེ	芥菜
ཀེ་ཀེ་ཏུ	一種黃綠色或純黃色的寶石

ཀེ་ཇི

一种野蒜（生于河谷中，花有红、白、黄等种）

ཀེ་ལུ

རི་སྐྱུ་ལྷུ་འཁྱུར་ 野蒜（山蒜的总名）

ཀེ་ལུ་ཆང་

岩洞

ཀེ་ག

1. 灾害；关（术数名词）2. 忽然

ཀེ་ང་རུས་

ག་མེད་པའི་ཀེ་ང་རུས་ 骷髏

ཀེ་མ་ཀེ་མ་

嫵娜；摆动的样子

ཀེ་ར

竖起；直立

ཀོ

为 རི 字的旧词，意为「呢」

ཀོ་ཀོ

下颌；喉

ཀོ་སྐྱུ

下颌；喉

ཀོ་ཅི

ལྷུ་ཁྱེས་པའི་མེད་ཀྱི་པར་ （ལྷུ་字 的旧词）

ཀོ་ཉི

白党参

ཀོ་རམ་

ཀོ་པའི་རྩུ་མ་ལྗོངས་ 皮壺（装油的皮壺）

ཀོ་བ

ལྷུ་གས་ཀྱི་ཀོ་བ་ 皮；革（牲畜的皮、革）

ཀོ་ལ

益智子（药名）；草莱

ཀོ་མེད་

战争；战乱

ཀོ་ག་ཅི

網罗（总名）

ཀོ་ང་བ

小碗；杯

ཀོ་ང་མ

窪陷；深洞

ཀོར་ཀོར	圓；圓形
ཀོན་པ་གཙ་སྒྱུ་	一種敷瘡及消解食肉中毒的草藥
ཀོལ་མ	五香炒豆
ཀོས་ཀོ	下頷；下巴
ཀོས་ཐག	困苦

ཀྱ	喂！（呼詞）
ཀྱི	喂！（呼詞）
ཀྱེ	喂！（呼詞）

ཀྱལ་ཀྱལ	歪；斜
ཀྱང	1.也；又 2.虽
ཀྱལ་ཀྱ	ཀྱི་རེ 玩笑；戲謔
ཀྱལ་བ	無謂之談；語無倫次
ཀྱི	的（連詞）
ཀྱི་ཐུ	一種草藥（葵花子）
ཀྱི་ཏུང	嗚呼；哎；唉
ཀྱུ	鈎子

ཁྱུར་ཁྱུར་

ཁྱུར་ཁྱུར་གྱི་ཁྱུར་གྱི་ཁྱུར་ (阿蘭雀的声音)

ཁྱེ

喂! (呼詞)

ཁྱེ་ཀ

喂!

ཁྱེ་ཁྱེ

喂喂!

ཁྱེ་མ

啊呀!

ཁྱེ་ཅུང

唉!

ཁྱེ་ཙྰ

嚇嚇!

ཁྱེ་བ

鈎

ཁྱེ་བ་རང

鈎子

ཁྱེ་ག་ཁྱེ་ག་

头部擺动很快的样子; 擺头

ཁྱེ་ག་ཙྰ

歪

ཁྱེ་ང་ཁྱེ་ང་

ཁྱེ་ང་ཁྱེ་ང་ཁྱེ་ང་ 窪陷 (如地穴或洞)

ཁྱེ

ཁྱེ་ང

腰身直起; 端坐

ཁྱེ་པ

拖鞋

ཁྱེ་བ་ཁྱེ་བ་

蹠蹠 (跳午或踏脚的姿态)

ཁྱེ་ག

井欄

ཁྱེ་ག་ཁྱེ་ག་

威嚴; 可畏

ཁྱེ་ཁྱེ་མེས

辣椒

ཁྱད་ཁྱད་

雁

ཁྱམས་

肉食；肉体

ཁྱོག་ཁྱོག་

1. 驚詫逃跑的樣子 2. 靴子的向聲

ཁྱོད་ཁྱོད་

耳朶輪廓

ཁྱོད་དེ

腰身直挺

ཁྱ་ཁྱོ

落后民族

ཁྱ་ཅོལ་

ངག་བཀུལ་ 無謂之談；胡言亂語

ཁྱག་ཅོར་

ཅ་ཅ་ 嘈雜；吵鬧

ཁྱགས་པ་

最优；超越；更加

ཁྱད་

ཉེང་ངམ་གྲོང་ 頂上；上面

ཁྱད་ཀྱིར་

ཡིག་ཅི་ཁྱད་ཀྱིར་ 字上面的小圈

ཁྱད་བྱུ་

腦質（腦質的鞣膜）

ཁྱད་པ་

腦子

ཁྱན་ཀ་

ཅོད་པ་ 蚌；隙；爭執；爭論

ཁྱབ་

衣服名（厚褐所制的衣）

ཁྱམ་

衣服名（厚褐所制的衣）

ཁྱས་

丰富；茂盛

ཁྱུ་

མཚོར་གཞན་ 龍（海生動物）

॥ ५५५ ॥

党参；铃蕩子（药名）

卷八

廣闊

१५८

廣闊；淵深（如海）

ཤུད་པ་འཁོར་

廣闊而淵深（如海）

५५५

དབང་ཕུག་པའི་པདྨ་རྩིང་ལྗོངས། གསལ་ཕུག་ཆེན་པོར་

བད་ཁེས་གར་ཡོད་རྣམས་ནི་བད་རྩིར་གྱི་ཚོག་བཟུས་པ་

དཔལ་པར་བྱའོ། ། 制服（此字是旧词，以

下凡註有□字者均是旧詞)

五

放松；解开

所

渠道；水溝

ਜ਼. ਅਬਾ

ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ལག་ 手足

ཀྱང་ཕྱོག

ཕྱུལ་གྱི་ ཐོལ་པོ་

ཀུན་ཐང་

བཞོན་པ་མེད་པའི་རྒྱང་ཐང་ 步行

所定

脚；四句偈語之一句

ཀུན་ཅི་རྒྱུ་

ཐུས་པའི་བརྒྱད་ རྒྱུ་; 骨髓

ཀུང་ལོ་ཤེས་

基礎；巩固

ཀུང་པ་ལུམ་

इति च ॥ (旧詞)

ཀུན

上顎

ཀླན་གཟར	陡峻
ཀླན་པོ	賊；小偷
ཀླན་བ	賊；小偷
ཀླན་མ	賊；小偷
ཀླབ	བགང་ལམ 肛門
ཀླབ་ཚེས	འཕྱངས་ག 臀部；屁股
ཀླེ་བ	རིང་བ 瘦；消瘦
ཀླེང་བ	腰
ཀློ་ཡ	འཛིན་བ 鋤頭；鋤
ཀློ་ཡང	戰爭；战乱
ཀློང་བ	癰
ཀློང་བ	小杯；淨水碗
ཀློན་པ	網羅；陷阱
ཀློན་བ	網羅；陷阱
ཀློམ་ཚུགས	倚；支撐
ཀློས་མཁན	རི་མོ་ཀློང་འཛིན་ཀློས་མཁན 刻工；雕刻花紋的 刻工

ཀློ

隱約；不願的